

■ Дистанційний курс з освітнього компоненту «Медична хімія»: аналіз зворотного зв'язку

Сирова Г. О., Чаленко Н. М., Козуб С. М., Савельєва О. В.,
Присяжний О. В.

Харківський національний медичний університет, м. Харків, Україна

У сучасному суспільстві вища освіта є одним із ключових факторів особистісного та професійного розвитку. Вона не лише забезпечує здобуття глибоких теоретичних знань і практичних навичок, а й сприяє формуванню критичного мислення, інноваційного підходу до вирішення завдань та адаптації до змінних умов ринку праці. Розвиток економіки знань, цифровізація та глобалізаційні процеси зумовлюють необхідність отримання високоякісної освіти, яка відповідає сучасним вимогам суспільства та роботодавців. Університетська освіта сприяє розвитку соціальних компетенцій, таких як комунікативні навички, лідерство та вміння працювати в команді, що є важливими для успішної професійної діяльності.

Окрім професійного аспекту, навчання у закладі вищої освіти має важливе значення для особистісного розвитку. Освітній процес сприяє розширенню світогляду, формуванню аналітичних здібностей та здатності до самостійного прийняття рішень. Університетське середовище створює сприятливі умови для розвитку наукових і творчих здібностей, а також сприяє активному залученню молоді до суспільного життя.

В умовах воєнного стану система вищої освіти стикається з низкою викликів, що значно ускладнюють навчальний процес. Незважаючи на складні обставини Харківський національний медичний університет (ХНМУ) продовжує свою діяльність, забезпечуючи безперервність освітнього процесу, адаптуючи його до реалій війни та впроваджуючи нові підходи до навчання. Основними проблемами, з якими стикаються здобувачі освіти та викладачі, є нестабільне енергопостачання, загроза ракетних ударів та дронівих атак, зокрема з боку ударних безпілотних літальних апаратів типу «Shahed», порушення роботи інтернет-зв'язку, а також психологічний тиск. Регулярні повітряні тривоги змушують здобувачів освіти та викладачів інколи переривати заняття та ховатися в укриттях, що значно ускладнює освітній процес. Пошкодження університетських будівель також створює додаткові труднощі для забезпечення якості освіти. В умовах війни університети змушені впроваджувати гібридні форми навчання, щоб компенсувати втрати аудиторного часу та гарантувати безпеку учасників освітнього процесу.

З розвитком цифрових технологій дистанційне навчання набуває все більшого поширення, і, зокрема, платформа «Moodle» стає

ефективним інструментом для забезпечення освітнього процесу. Тут розташований курс «Медична хімія», розроблений викладачами кафедри медичної та біоорганічної хімії для студентів-першокурсників ХНМУ та акредитований ННІ ЯО ХНМУ. Курс «Медична хімія» створено з урахуванням потреб здобувачів освіти, щоб забезпечити зручний і ефективний навчальний процес у складних умовах сьогодення. Він структурований у форматі окремих занять, кожне з яких містить лекційний матеріал, методичні рекомендації, наочні матеріали, лабораторні роботи тощо. Після завершення кожного заняття здобувачі освіти можуть пройти тестування, що допомагає оцінити рівень засвоєних знань. Окремий розділ курсу містить питання до підсумкового диференційованого заліку, що дає можливість здобувачам освіти якісно підготуватися до завершального етапу навчання.

Ми провели анкетування здобувачів освіти з метою оцінки зручності та ефективності дистанційного курсу «Медична хімія». У межах опитування здобувачам освіти було запропоновано висловити свою думку щодо організації навчального матеріалу, доступності інформації та рівня зручності користування курсом. Окремо було вивчено, які теми викликали найбільший інтерес та які аспекти потребують доопрацювання. Також дослідили, скільки часу здобувачі освіти витрачають на підготовку до лабораторно-практичних занять (ЛПЗ) і наскільки комфортно їм сприймати матеріал дистанційно. Отримані результати допоможуть удосконалити курс та зробити його ще більш ефективним. У тестуванні взяли участь 30 здобувачів освіти першого курсу I-III факультетів ХНМУ спеціальностей «Медицина» та «Педіатрія».

Тестування показало, що всі ресурси, які надаються в дистанційному курсі «Медична хімія» використовуються здобувачами освіти та практично однаково допомагають при підготовці до ЛПЗ. Перевагу було надано відеолекціям, тривалість яких, на думку 36% здобувачів освіти повинна бути «у повному обсязі 45 хв + 45 хв», 23% — 45 хв, 17% — 60 хв, 17% — 30 хв, 7% — 15 хв. Для самостійної роботи більшою мірою використовуються відео- та наочні матеріали: 83% учасників тесту використовують відео лабораторних робіт, 70% — наочні матеріали та 67% — навчальні відео. На пропозицію оцінити наповненість та зручність при вивченні матеріалу дистанційного курсу з «Медичної хімії» за п'ятибальною системою здобувачі освіти дали середню оцінку — 4,6 балів. При цьому 100% учасників тесту визнали дистанційний курс з освітнього компоненту «Медична хімія» досконалим.